

AVRUPA BİRLİĞİ SEMPOZYUMU

ÖZET RAPORU

TAVAK

TÜRKİYE-AVRUPA EĞİTİM VE BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR VAKFI
EUROPÄISCH-TÜRKISCHE STIFTUNG FÜR BILDUNG UND
WISSENSCHAFTLICHE FORSCHUNG

TASAM

TÜRK ASYA STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ
TURKISH ASIAN CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

AVRUPA BİRLİĞİ SEMPOZYUMU

ÖZET RAPORU

Türkiye ile Avrupa Birliği (AB) ilişkilerinin bugünü ve geleceğinin ele alındığı **Avrupa Birliği Sempozyumu**, Türk Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi (TASAM) ile Türk Avrupa Bilimsel ve Eğitimsel Araştırmalar Vakfı (TAVAK) işbirliğinde **02 Şubat 2018**'de **İstanbul** Taksim Hill Otel'de gerçekleştirildi. Sempozyum'a, TAVAK Başkanı Prof. Dr. Faruk Şen, AB Bakanlığı Müsteşarı Selim Yenel ve AB Türkiye Delegasyonu Başkan Yardımcısı Gabriel Munuera Vinals başta olmak üzere, emekli büyükelçiler, siyasetçiler, akademisyenler ve iş dünyasının temsilcileri katıldı.

Şensoy: "LİMES formülü dışında yeni yapısal çözümlere ihtiyaç var"

TASAM Başkanı Süleyman Şensoy Avrupa Birliği Sempozyumu'ndaki açılış mesajında; "Mülkiyet ve güç kavramlarının niteliği tarihsel olarak değişmektedir. 'Başarıda Başarısızlık' sendromu yaşayan AB'nin geleceğini, Brexit sonrası Batı'da yeniden canlanan 2. Dünya Savaşı öncesine benzer kampaşmanın sonuçları belirleyecektir. Refahın bozulduğu ve politik aşırılıkların arttığı AB ülkelerinde Türkofofi tarihsel bir yanılgıdır ve Türk Diasporaları özelinde AB Ülkelerine yaptıkları yaşamsal katkılara karşı en hafif ifade ile büyük nankörlüktür. Bağımlılıklarının üçte ikisi Batı dünyası lehine olan Türkiye, Doğu ve Batı'nın 'Güvenlik Regülatörü'dür ve tercihleri, dengeleri etkileyecektir. Türkiye - AB ilişkilerinde artık sürdürülmesi mümkün olmayan LİMES formülü dışında yeni ve gerçekçi yapısal çözümlere olan ihtiyaç tarihî zorunluluk olarak önümüzde durmaktadır. Sempozyum'un bu tarihî ihtiyaç ve arayışlara nitelikli katkı yapmasını diliyorum." dedi.

Şen: "Türkiye - AB ilişkileri gündemden düşmemeli"

Sempozyumun açılışında konuşan TAVAK Başkanı Faruk Şen, son yıllarda gerileyen Türkiye - AB ilişkilerinin gündemden düşmemesi adına etkinliği düzenlediklerini söyledi. 2011'de yaptıkları bir araştırmada Türk halkının yüzde 54'ü AB'ye üye olacağımıza inanırken, son olarak Kasım 2017'de yaptıkları araştırmada bu oranın yüzde 30'a düştüğünü ifade etti. 2016-2017 yılları arasında Türkiye - AB ilişkilerinin taban yaptığını ve yok durumuna geldiğini aktaran Şen, 2018'in de biraz ümitli başladığını dile getirdi.

Yaptıkları araştırma sonuçlarına dair bilgiler veren Prof. Dr. Faruk Şen; "TAVAK olarak 2011'de yaptığımız araştırmada Türk halkının yüzde 54'ü AB'ye üye olacağımıza inanıyordu. Son olarak 2017 Kasım ayında yaptığımız araştırmada bu yüzde 30'a düştü. Bu araştırmada ilginç bir şey ortaya çıktı. Türkiye'nin önünü kesen ülke olarak hep Fransa görülürdü. Şimdi ise Almanya görülüyor. Yine bu araştırmada 'AB'ye giden yolda Türkiye ciddi çalışıyor mu?' diye halkımıza sorduğumuzda yüzde 80'i 'gerekeni yapmıyor' izlenimi içinde" şeklinde konuştu.

Yenel: “Katılım müzakereleri siyasi nedenlerle tıkanmış vaziyette”

AB Bakanlığı Müsteşarı Selim Yenel ise, Türkiye için önemli 3 alan olduğunu belirterek, bunları; “katılım müzakereleri”, “Gümrük Birliği” ve “vize serbestisi” şeklinde sıraladı. Yenel, "Katılım müzakereleri ne yazık ki siyasi nedenlerle şu anda tıkanmış vaziyette. Bu konuda bir gelişmenin olması da beklenmiyor, ama bizim için en önemli kısım da bu. Çünkü üyelik müzakereleri devam etmezse, diğer alanları da menfi bir şekilde etkiler" diye konuştu.

Selim Yenel, vize muafiyeti için 72 kriter öngörüldüğünü ve bunların çoğunun yerine getirildiğini hatırlatarak; "Terörle ilgili yasanın dışında da bazı yasaların değişmesi öngörülüyor. Son bir ay içinde dört bakanımız bir araya geldi, AB Bakanımız, Dışişleri Bakanımız, İçişleri Bakanımız ve Adalet Bakanımız. Bir metin üzerinde anlaşmaya varıldı, burada bizi rahatsız etmeyecek unsurlar belirlendi." dedi.

Yenel sözlerini şöyle sürdürdü; "Sayın Başbakanımızın da onayı verildi. Sayın Cumhurbaşkanımıza bu arz edilecek. Cumhurbaşkanımız da 'Olur' derse, karşı tarafa vereceğiz. Bizim amacımız, tüm kriterleri yerine getirdikten sonra karşı tarafın da verdiği taahhütlere uyması."

Afrin Süreci ile ilgili olarak da konuşan Müsteşar Yenel; "Afrin meselesinde AB endişeli fakat anlayışlı. Türkiye, sınırlarında terör koridoruna müsaade edemez. Farklı bakış açıları olabilir, önemli olan karşılıklı güvenin yeniden oluşması. Zeytin Dalı Harekâtı sonrası Suriyelilere vatanları geri verilecek." dedi.

Yenel: “İlişkilerimizi tekrar rayına sokacağız, stratejik hedefimiz tam üyeliktir”

Yenel, 15 Temmuz'un Türkiye - AB ilişkileri açısından olumsuz bir dönüm noktası olduğunu belirterek şunları söyledi; "AB, 15 Temmuz'u kınadı fakat bizdeki algı, bunun yeterince olmadığı şeklindeydi. Biz daha fazla destek, anlayış bekledik ve birlikte demokrasiyi sahiplenme imajları istedik. Nasıl Charlie Hebdo'ya zamanında Sayın Başbakanımız gitti ve birlikte yürüdü, biz de Avrupalı liderlerin Türkiye'ye gelmelerini arzu ettik. Bunlar ancak bir iki ay sonra gerçekleşti. Geç oldu, dolayısıyla bizde bir alınganlık, rahatsızlık yarattı. 15 Temmuz sonrası aldığımız tedbirler açısından AB'de de bir takım farklı görüşler oluştu. Aldığımız tedbirleri aşırı buldular ve bu çerçevede buna ilişkin kararlar aldılar. Özellikle geçen yıl AB ülkelerindeki seçimler, bizdeki referandum süreci karşılıklı ilişkileri daha da zorlaştırdı. Şimdi 'bunların hepsini geride bıraktık' diyoruz. 2018'i bir toparlanma, 'bir araya gelme' yılı olarak öngörüyoruz. Bu yönde çabalarımız var. Sonuçta birbirimize ihtiyacımız var, kimse tek başına bu ilişkileri sürdüremez. Mart ayının sonunda Varna'da bir zirve düzenlenecek. İlişkilerimizi tekrar rayına sokmaya çalışacağız."

Türkiye - AB ilişkilerinde Türkiye için hedefin tam üyelik olduğunu ifade eden Yenel; "Türkiye, AB ile üyelik müzakerelerinden zararlı çıkmadı, Cumhurbaşkanımız özel statüyü kabul etmemekte ve tam üyelik konusunda görüşlerini dile getirmek için Varna'da olacak." dedi.

Vinals: “İnsan hakları ve hukukun üstünlüğü konularında kötüleşme görüyoruz”

Katılım müzakerelerinde 2006'dan sonra bir takım aksaklıklar yaşanmaya başladığını vurgulayan AB Türkiye Delegasyonu Başkan Yardımcısı Gabriel Munuera Vinals, Türkiye'nin son dönemde AB'den uzaklaştığını dile getirdi. Son bir kaç yıldır, insan hakları ve hukukun üstünlüğü konularında kötüleşmeye şahit olduklarını kaydeden Vinals şunları söyledi; "Yargının bağımsızlığı, hapisteki gazeteciler ve insan hakları savunucularının sayısında kaygı verici gelişmeler de bulunuyor. Aynı zamanda Kürtlerin yoğunlukta bulunduğu Güney Doğu'daki bölgede 2015'in ortasında 'barış sürecinin' kopmasından itibaren şiddette bir tırmanış olduğunu görüyoruz. 15 Temmuz darbe girişiminin ardından atılan adımların ölçeği ve şiddeti bu eğilimi daha da alevlendirdi. Avrupa'da ve AB'de Türkiye'nin katılım süreciyle ilgili halk desteğinin olumsuz etkilenmesine sebep oldu. Bir kez daha çok net ifade etmek istiyorum; AB, 15 Temmuz darbe girişimi gerçekleşir gerçekleşmez defalarca kınamış ve Türk yetkililerin arkasında durmuştur. Türkiye'nin bu darbeden sorumlu olan kişilerin arkasından gitme ihtiyacını tamamen destekliyoruz, ancak bu, mutlaka uluslararası standartlar çerçevesinde gerçekleşmeli ve yasalara uygun bir yargılama süreci olmalıdır. Burada amaç sadece, darbe planının gerçekleşmesinden sorumlu kişilerin doğrudan hesap vermesi için çalışmak olmalıdır."

Vinals: “Türkiye'yi bizden uzaklaşmaktan bize yaklaştırmaya teşvik ediyoruz”

İnsan hakları ve hukukun üstünlüğü alanlarında kalıcı iyileştirmelerin yapılmasının önemine işaret eden Vinals; “Burada önemli olan, uygulamadaki durum. Bazı önemli insan hakları davalarında küçük ama sembolik değeri olan adımların atıldığını görüyoruz. Bu yürekendirici bir gelişmedir. Fakat mevcut durumu tersine çevirmek için bir takım yapısal ve kalıcı çalışmaların yapılması gerekiyor. Türkiye'yi, bizden uzaklaşmaktan, bize yaklaştırmaya teşvik etmeyi sürdürüyoruz. Katılım süreci devam ediyor; ne askıya alındı ne de sonlandırıldı. Aralık 2016'da AB Konseyi Başkanlık Zirvesi'nde alınan sonuç kararlarına göre herhangi yeni müzakere faslının açılması üzerinde çalışılmıyor” ifadelerini kullandı.

Vinals: “Terörle Mücadele Kanunu'nun da değiştirilmesini bekliyoruz”

Türkiye'nin, AB için stratejik öneme sahip bir bölgede kilit aktör olduğunu belirten Vinals; "Diyaloğumuzun hem yapıcı hem de ikili olması gerekiyor. Katılım süreci bize ihtiyacımız olan doğru çerçeveyi sunmaktadır. Bu çerçeve içerisinde bu diyalogu sürdürebiliriz. İnanıyoruz ki siyasi şartlar da çok yakında değişecek ve böylece AB - Türkiye Gümrük Birliği'nin modernleştirilmesi için gerekli görüşmeleri Türkiye ile yapmaya başlayabileceğiz. Hükümetin, bizim de desteğimizle kalan 7 vize serbestisi şartını yerine getireceğini umuyoruz. AB - Türkiye Geri Kabul Anlaşması'nın tam olarak uygulanabilmesi ve üçüncü ülke vatandaşlarının da geri kabulünün sağlanabilmesi için hâlâ beklenen bir şart var. Aynı zamanda Türkiye'nin terörle mücadele kapasitesini kötüleştirmeyecek, tam tersine artıracak Terörle Mücadele Kanunu'nun da değiştirilmesini bekliyoruz.” dedi.

Vinals sözlerine şöyle devam etti; “Türkiye - AB ilişkilerinin geleceği her iki coğrafyanın geleceğini şekillendirecektir. Geçmişten dersler alınmalı ve ortak gelecek için çalışılmalı. Stratejik ortaklığın temellerinin sorgulandığı bir dönemdeyiz, anlamlı diyaloga ve işbirliğine geri dönülmelidir. Türkiye AB’nin beşinci en büyük ticari ortağıdır. Türkiye kendi sınırlarındaki karışıklıkla beraber 3,5 milyon Suriyeliye ev sahipliği yapmakta ve bu AB’de takdirle karşılanmaktadır. Türkiye’nin bu fedakârlığı karşısında AB de Türkiye’yi ekonomik olarak desteklemektedir. Yunan Adaları’ndan geri dönen Suriyelilerin Türkiye ve AB’nin ortaklığı neticesinde ölüm oranları da azalmaktadır. 18 Mart AB - Türkiye Göçmen Antlaşması ile 3 milyar avro ödenmiştir. Bu para Suriyeliler için farklı konularda harcanmıştır. Türkiye’nin AB’ye üyelik müzakereleri atılan karşılıklı adımlar ve diyalog ile yeniden başlayacaktır.”

Açılış bölümünün ardından Avrupa Birliği Sempozyumu, “Türkiye - Avrupa Birliği İlişkilerinin Geleceği”, “Siyasal Partilerin Avrupa Birliği’ne Bakışı” ve “Türkiye’nin Avrupa Birliği Yolculuğu” oturumlarıyla devam etti.

1. Oturum | Türkiye AB İlişkilerinin Geleceği

Faruk Şen’in moderatörlüğünde gerçekleşen ilk oturumda kendisinin esprili anlatımı Sempozyum’da ara ara yaşanan gerginliği yumuşattı. Faruk Şen’in Mustafa Yeneroğlu’na sorduğu “Kopenhag Kriterleri’ne karşı Ankara Kriterleri uygulanır mı?” sorusunu, TBMM Anayasa Komisyonu ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türk Grubu üyesi AK Parti İstanbul Milletvekili Mustafa Yeneroğlu “Ankara Kriterleri fantastik olabilir” şeklinde yanıtları.

Yeneroğlu: “AB, 15 Temmuz sonrası Türkiye’nin güvenlik kaygılarını anlamalı”

15 Temmuz Darbe Girişimi ve sınırlardaki terörist unsurlara dikkat çeken Mustafa Yeneroğlu; “Türkiye AK Parti ile AB tam üyelik müzakereleriyle birçok reform yaptı” dedi. Avrupa’da yükselen aşırı Sağ’a da vurgu yapan Yeneroğlu; “Avrupa’da yükselen aşırı Sağ, Türkiye’nin AB ilişkilerini etkiledi. Hristiyan Demokratların ve Macron’un imtiyazlı üyelik teklifi Türkiye’ye, AB’ye tam üyelik konusunda gerçekçi gelmiyor. Türkiye’nin 2005’te attığı adımlar karşısında, AB gerçekçi yaklaşmadı. Merkel - Sarkozy, Erdoğan’ın reformları karşısında bize gerçekçi yaklaşmadı.” dedi.

Oran: “Türkiye, AB üyeliği için demokratik hukuk devleti olmalı”

Eski Sosyalist Enternasyonel Başkan Yardımcısı ve CHP Milletvekili Umut Oran’da konuşmacılar arasındaydı. AB - Türkiye ilişkilerinin önemli bir konu olduğunu belirten Umut Oran; “Gümrük Birliği sürecinde STK başkanı olarak yer aldım. Sosyalist Entarnasyonel, ortak gelecek için Türkiye’yi AB’deki tüm sosyal demokratlar gibi desteklemiştir. AB ve Türkiye’nin şu anda ki gündeminde bu konular yok. Brexit sonrası AB kendi içinde bir yol ayrımında. Türkiye’de bağımsız yargı yok, adalet kendi içinde Türkiye’de maalesef yok.” dedi.

Dünya'daki değişimi vurgulayan Onan; "Türkiye'nin demokratikleşmesi tartışılırken, tek adam rejimi tartışılırken, dünyanın gündeminde iklim değişikliği, çevre sorunları, yeni enerji kaynakları, yapay zeka tartışılmakta." dedi.

Onan sözlerini şöyle sürdürdü: "PYD/YPG konusunda uluslararası kuruluşlara Türkiye'nin haklılığını anlattık, Hükümet'in yanlışlıklarını anlattık ancak Hükümet bize hiçbir konuda danışmadı." dedi. Sosyalist Enternasyonel'in 1846'dan beri var olduğunu vurgulayan Onan şunları ekledi; "Kıbrıs'ı, 1915 Olaylarını, PKK/PYD/YPG konusunda Türkiye'nin haklılığını savundum. CHP, kurultay sonrası değişmez, AB'yi savunur hâldedir."

Kuneralp: "2023'te Türkiye'nin AB üyeliği bir hayal ürünüdür"

Emekli Büyükelçi Selim Kuneralp'ta konuşmacılar arasındaydı. Kuneralp; "2023'te Türkiye'nin AB üyeliği bir hayal ürünüdür." dedi. Kıbrıs konusundaki sıkıntıların çözümü olmadan AB'ye üyeliğin zor olduğunu anlatan Kuneralp "Geçmişte Kıbrıs halkının inandığı Annan Çözümü olsun istedik fakat bu olmadı." dedi.

Kaboğlu: "Türkiye - AB ilişkileri Geri Kabul Antlaşması'na indirgenemez"

Hukukçu Prof. Dr. İbrahim Kaboğlu Sempozyum'daki konuşmasının uzun bir bölümünü KHK'lara ayırdı; "Türkiye - AB ilişkileri yeniden diyalog ve işbirliğine açık olmalıdır. AB karşısında Türkiye, hukuk ve demokrasiyi yeniden çalıştırmalıdır." dedi. KHK'larla üniversiteden uzaklaştırılan, akademik unvanları elinden alınan ve yurtdışına çıkış yasağı konan Kaboğlu, sözlerini şöyle sürdürdü; "KHK'lar hukuken yok hükmündedir. Kanun prosedürleri işletilmemiştir. İçeriklerinde temel yanlışlar vardır. KHK'lar, Olağanüstü Hâl ile ilgisi olmayan sayısız konuyu kapsayacak kadar yaygınlaştırıldı ve kötüye kullanıldı."

Kaboğlu sözlerini şöyle sürdürdü: "Mesela 696 No'lu KHK'nın yüzde 80-90'ı Olağanüstü Hâl'i ilgilendirmeyen konuları kapsayan düzenlemelerdir. Bu KHK TBMM'deki 550 milletvekiline hakarettir. Çünkü onlar işlevsiz hâle getirilmiştir ve onlar dururken yapacakları işler bu metinlerle yapılmaktadır. Türkiye'de artık Demokrasinin D'sinden söz edilemez hâle gelindi. Monokrasi hâkim kılındı. Türkiye'de artık, demokratiklikten öte, biraz ahlakilik gerekir. 2019'da Türkiye yeni cumhurbaşkanını seçmeyecek, demokrasiyi oylayacak. Sandıktan ya demokrasi, ya da monokrasi çıkacak. Hükümet, Afrin operasyonunu siyasallaştırmaktadır ve bu bir siyasi ahlaksızlıktır" dedi.

Aslan: "Brexit sonrası İngiltere ve AB ekonomisi hızla toparlandı"

Sempozyum'da AB'nin ekonomik durumu da değerlendirildi. Lüksemburg'da fon yöneticiliği yapan Zeynep Aslan, dünyanın ekonomik olarak giderek büyüdüğünü hatta trendlerin 2008 krizi öncesindeki 2006 yılı boyutlarına ulaştığını söyledi.

“Ekonomik olarak bütün dünyada bir şişkinlik hâkim.” diyen Aslan sözlerini şöyle sürdürdü; “Peki, bu durum bir tehlike arz ediyor mu? Yani ufukta bir kriz var mı? Bana göre artık öyle bir kriz olma ihtimali daha az. Çünkü bütün finans profesyonelleri, bu durumun farkında ve bir kriz olmaması için ne gerekirse yapacak kadar tedbirli.” Finans piyasalarının, yeni merkez olarak Londra yerine Frankfurt, Paris, Lüksemburg ya da İstanbul’u tercih etme düşüncelerinin olup olmadığı yönünde konuşan Aslan, Brexit sonrası İngiltere ve AB’nin hızla toparlandığını da dile getirdi.

2. Oturum | Siyasi Partilerin AB’ye Bakışı

TASAM Başkan Yardımcısı E. General Dr. Fahri Erenel’in moderatörlüğünde gerçekleşen ikinci oturuma, Vatan Partisi Genel Başkan Yardımcısı Semih Koray, HDP Dış İşleri Komisyon Üyesi ve Milletvekili Hişyar Özsoy ve İyi Parti Genel Başkan Yardımcısı Milletvekili Prof. Dr. Ümit Özdağ katıldı.

Özdağ: “Türkiye’nin AB’ye katılımını engelleyen farklı konular var”

AB ile ilişkileri değerlendiren Ümit Özdağ; “Dünya görüşü olan insanlar AB’ye üyeliğin hayal ürünü olduğunu bilirler” diyerek söz aldı ve şöyle sürdürdü; “AB Türkiye’ye engeller koymuştur. Nüfus, ekonomi, sınırlar, Kürt Sorunu ve farklı kültürler. AB için Türkiye, göçmenler meselesinde olduğu gibi, sadece tampon bölgedir. AB’de Türkiye’nin üyeliğini savunan güçlü bir devlet yoktur. AB İngiltere’nin Brexit kararıyla bölünme tehlikesi yaşadı. Jeopolitik olarak üç kıtanın merkezindeyiz, bunu AB için kullanabiliriz. Suriyeliler Türkiye üzerinden AB’ye gitselerdi bugün AB çok büyük güvenlik riskleriyle karşı karşıya kalacaktı. Bu durum serbest dolaşım hakkını engelleyebilirdi.”

Özdağ sözlerini şöyle sürdürdü: “Türkiye - AB ilişkileri yalanlar üzerine kuruldu, Türkiye’nin AB’ye üyeliği gerçek dışıdır, bu yüzden AB ile üyelik dışında farklı siyasi ilişkiler içerisine girmelidir. Bu çerçevede Almanya, Fransa gibi ülkelerle güçlü ilişkiler kurmalıdır. AB üyelik süreci sonsuza kadar gidemez, bir noktada duracaktır. Türkiye ve AB vazgeçilmez iki aktördür, birbirine bağlıdır. Bu noktada yeni bir ilişki modeli geliştirilmelidir. İyi Parti daha yaratıcı daha menfi ilişkiler vaat ediyor.”

Özsoy: “AB üyeliği, devlet politikası yapılmalı”

HDP’den Hişyar Özsoy; “AB meselesi Hükümet tarafından bir iç politika malzemesi olarak kullanılıyor. Biz HDP olarak AB’ye üyeliği destekliyoruz. ‘Nasıl olsa bizi almayacaklar’ demek doğru olmaz. Kopenhag Kriterleri Ankara veya Kasımpaşa kriterlerinden iyidir. AB’ye karşıtlık, yabancı düşmanlığı olmamalıdır. AB’ye üyelik Türkiye’yi yönetenler tarafından devlet politikası yapılmalıdır.” dedi. Vatan Partisi Genel Başkan Yardımcısı Semih Koray ise “Türkiye - AB ilişkilerinde kendi iç meselelerimiz Türkiye’de çözümlenmelidir.” dedi.

3. Oturum | Türkiye'nin Avrupa Birliği Yolculuğu

TAVAK Sosyal Bilimler Araştırmacısı Ertuğrul Atlı'nın moderatörlüğünde gerçekleşen son oturuma; Birgün gazetesinden Gazeteci Mustafa Kemal Erdemol, Avrupa Türk İşadamları Derneği Başkanı Ahmet Güler, Edelstaal Yönetim Kurulu Başkanı Turgut Torunoğulları, Uluslararası Diplomatlar Birliği'nden Musa Karademir katıldı.

Güler: "Türkiye Avrupalı bir devlettir"

Ahmet Güler AB'nin Türkiye'ye kattıklarını değerlendirdi ve üyeliğe dair karamsar olunmaması gerektiğini vurgulayıp "Kanunlar değişti, uygulanmasa bile teoride değişti. Sosyal ilişkilerimiz değişti ve nihayetinde Orta Doğu'daki İslam ülkelerinden farklıyız." dedi. Finansmanını AB'nin karşıladığı Siirt Fıstık İşletmeleri hakkında da değerlendirmeler yapan Güler: "AB Vatandaşları, Türkiye'de fıstık üretimi için vergi ödüyor, Siirt Halkı AB'ye fıstık ihraç edecek." dedi. Samsun'a AB'nin yapmış olduğu 40 milyon avroluk yatırıma da değinen Güler, geçmişte Merkel'in önerdiği ve desteklemedikleri imtiyazlı ortaklığın, aslında o dönem kabul edilmesi gerektiğini vurguladı.

Erdemoğlu: "İki Avrupa var; özgürlükçü ve saldırgan"

Gazeteci Erdemoğlu; "Türkiye'nin genç nüfusu, AB'nin ekonomik açıklarını kapatabilir. Güvenlik konusunda Türkiye, AB ile büyük bir ortaklık içerisine girebilir. Türkiye'nin AB'ye üyeliği pek çok noktada iki tarafı tamamlayabilir. Son yıllarda Türkiye AB'den uzaklaştı, 66 AB'li firma Türkiye'yi terk etti. AB mutlaka Türkiye'yi üye yapacaktır fakat kendi kriterleriyle. AB'nin en büyük hatası kendisinin AB değerlerine uymamasıdır." dedi.

Torunoğulları: "Engelleyemezler"

Avrupa'da yaşayan 5,7 milyon Türk'ün aslında AB ile entegre olduğuna değinen Torunoğulları bunun dikkate alınması gerektiğini söyledi. "Turizmde % 30 azalma var. Türkiye AB ilişkilerinde sorun siyasidir. Avrupa'da 140 bin iş insanı var. 2016'da Avrupalı Türkler Türkiye'den 60 bin konut aldı. Avrupalı Türkler Avrupa'da mutlu." dedi.

Torunoğulları konuşmasını şöyle sürdürdü; "Hollanda'da yaşanan olaylar sonrasında Hollanda Dış İşleri Bakanı beni şirketimde ziyaret etti. Biz Avrupa ile entegre olduk. Bizler ticaret alanında Avrupa'dan çok şey öğrendik, bizler 1980'den günümüze büyüdük."

Musa Karademir ise; "Türkiye, bölgesinde dinamik nüfusu, gelişen ekonomisi ile bölgesel güçtür." dedi. AB ile ilişkilerde 2018 yılının ilk yarısında AB dönem başkanı olan Bulgaristan'ın öneminden bahseden Karademir; "1 Temmuz'dan itibaren dönem başkanlığı Avusturya'ya geçecek ve Türkiye için ilişkiler daha da zorlaşacak." dedi.

Bilhan: “Avrupalı olmak için AB’li olmak şart değil”

Sempozyum’un kapanış konuşmasını ise TASAM Başkan Yardımcısı Emekli Büyükelçi Murat Bilhan yaptı. Bilhan; “Avrupalı kimliği ile AB ülkelerinin birliğini temsil eden konularda, farklılıklar görüyorum. Avrupalı olmak için AB’li olmak şart değildir.” dedi.

2018 yılında AB ile ilişkilerde başlayan yeni gelişmeler üzerine TAVAK ve TASAM’ın ortaklığı ile gerçekleştirilen Sempozyum, Türkiye - AB ilişkilerini geçmişten günümüze değerlendirip, geleceği hakkında önemli değerlendirmelerin gerçekleştirildiği bir etkinlik oldu. TAVAK Başkanı Prof. Dr. Faruk Şen Türkiye’nin AB’ye üyeliği konusunda hâlâ umutlu olduklarını dile getirdi.

Avrupa Birliği Sempozyumu öncesinde düzenlenen gala yemeğine, başta AB Bakanlığı Müsteşarı Selim Yenel olmak üzere, TAVAK Başkanı Faruk Şen, TASAM Başkan Yardımcısı Emekli Büyükelçi Murat Bilhan, Vatan Partisi Genel Başkanı Doğu Perinçek, medya mensupları, STK önderleri ve iş insanları katıldı. TRT WORLD, TRT, Anadolu Ajansı, DHA, Habertürk ve Bloomberg’den medya mensuplarının takip ettiği Sempozyum, akademisyenler, STK’lar, siyasi partilerin temsilcileri, iş insanları, yerli ve yabancı diplomatlar ile büyükelçilerin aralarında bulunduğu, toplamda 140 kişinin katılımıyla gerçekleştirildi.

02 Şubat 2018, İstanbul